

Съвременните технологии в жилищния интериор: навлизане и развитие

ас. Светослав Анев

Сборник научни публикации, департамент „Дизайн и архитектура”

Нов български университет

Навлизането на новите технологии в различни сфери и области на живота е вече факт. Неизбежно е този факт да не засегне и жилището – място, на което всеки човек прекарва голяма част от живота си. С ясен поглед отправен в бъдещето, може да се заяви, че тази тенденция започва да навлиза сериозно и очертава развитието и промяната на жилищния интериор. Неизбежен е процесът на промяна, свързан с актуализиране на функцията, разпределението и начина на обитаване на съвременния дом.

Технологичния напредък вече е неделима част от живота. През последните 20 години светът става свидетел на огромния напредък на човечеството, благодарение на техническия прогрес в много отношения и аспекти на живота: навлизането на интернет технологиите в живота на обикновения човек, нанотехнологиите, все по-голямото внимание в областта на търсенето на алтернативни енергоефективни източници, алтернативни начини за придвижване, та дори се стигне до опитите за безжично пренасяне на електроенергия.

Няма как всички тези промени в технологичен аспект, да не се отразят на начина на развитие на съвременното жилище. Не бива да се пренебрегва също така адекватното и умело съчетаване на добре издържания в естетическо отношение дизайн, с функционално правилното приложение на технологиите. Задължително условие е намирането на добра връзка между външния вид на продукта и доброто функционално приложение.

Както е казал Стив Джобс (основател на компанията "Епъл") в свое интервю за списание "Форчън" от 2000 година:

“За повечето хора думата ”дизайн” означава облицовка. Вътрешна декорация. Платът, от който са направени завесите и с който е облицовано канапето. За мен това няма нищо общо със смисъла на думата. Дизайнът е

душата на всяко човешко творение, която се изразява във всяка част от него.”

Връщайки се малко по-назад във времето, той прави подобно изказване за списание "Уайърд" през 1994 година, правейки връзката между технологията и дизайна:

"Дизайн" е странна дума. Някои хора мислят, че понятието "дизайн" е свързано с външния вид на продукта. Но, разбира се, ако човек задълбае, всъщност ще разбере че то е свързано с това как продукта работи. Дизайнът на "Мак" не беше начинът, по който изглежда, въпреки че и той беше част от всичко. За да направиш наистина добър дизайн на каквото и да е, трябва да го проумееш. Човек трябва напълно да се отдаде на нещо, за да го разбере изцяло, да го съвече, а не просто да го преглътне набързо. Повечето хора не отделят време за това."

През 1927 година Фриц Ланг за пръв път представя на света визията си за домът на бъдещето чрез филма си "Метрополис" – автоматизирано общество, силно зависимо от машините, в което колите летят в облаците, а всеки човек бива обгрижван от десетки роботизирани слуги.

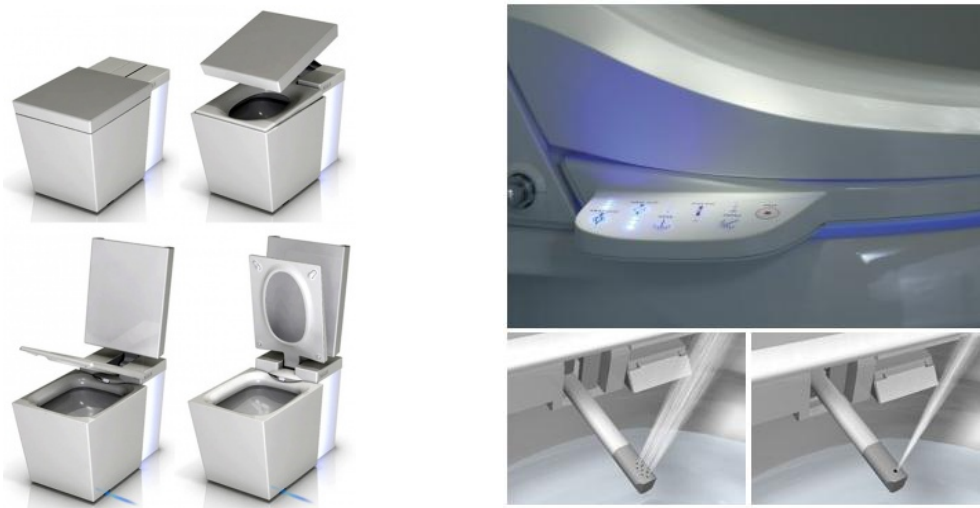
В днешно време спокойно може да се заяви, че домът на бъдещето ще е истинско чудо на съвременната наука, но ще се различава от образа изграден за него от началото на миналия век.

Например Браян Дейвид Джонсън (визионер, работещ за "Интел"), твърди, че в близко бъдеще домът ще бъде в голяма степен свързан и зависим от интернет. Според неговите предположения, до 2015 година над 500 милиарда часа развлекателно мултимедийно съдържание ще бъдат достъпни он-лайн през повече от 15 милиарда свързани уеб устройства.

Все по трудно става да си представим ежедневието без технологии. Много от устройствата които са били използвани до скоро, вече приемат електронни функции. Все повече производители се опитват да съчетават удобството, комуникацията между отделните уреди и добрия дизайн в продуктите които произвеждат, предназначени за интериора.

Ярък пример в това отношение публикува на своята интернет страница, един от най посещаваните интернет блогове, свързани с техническия напредък – *The next web.com*.

Част от продуктите представят абсолютно автоматизираната тоалетна на фирмата "Колер", която предлага освен изключителен дизайн, абсолютна автоматизация на операциите, затопляне на седалката, осветяване на панелите, вграден сешоар, автоматично отваряне и затваряне и опция за възпроизвеждане на музика и FM радио.

Съвместния проект между веригата супермаркети "Окадо", и университетът в централен Ланкашир е родил идеята за революционния модел на самопочистващ се хладилник, имащ способността да регистрира степента на консумацията на продуктите в него, и да поръчва автоматично от супермаркета. Освен всички останали функции, хладилника има опция за предлагане на рецепти за готвене с наличните в него продукти.

Друг интересен продукт е леглото на "Хай-Кан". То позволява затваряне на матрака с четири стени, върху едната от които има опция за прожектиране на филм. Дистанционно управление дава опция за задаване на наклон на матрака под определен ъгъл, степен на осветяване в затворената кутия и възможност за игра върху вградената конзола "Екс бокс".

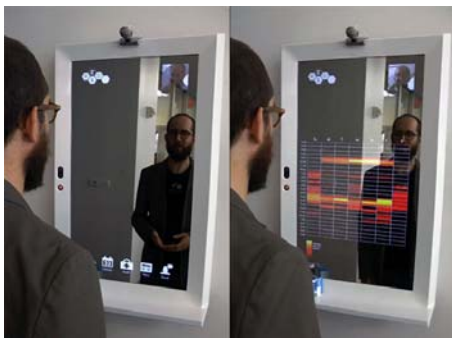
Това са само част от продуктите които демонстрират активното навлизане на съвременните нови технологии в съвременния интериор.

Човешките нужди, опитите за олесняване и усъвършенстване на начина на живот, неизбежно отвеждат търсенията на различни компании и дизайнери в посока търсене на развитие на продуктовия дизайн, предназначен за интериора.

Независимо дали ни харесва или не, новите технологични процеси навлизат с висока скорост в нашето ежедневие и обхващат различни сфери и дейности от живота. Една от най-новите разработки в посока продуктов дизайн за интериора, целяща улесняването на хора със забързано и динамично ежедневие е "магическото огледало". Учени от лабораторията на "Ню Йорк Таймс къмпани ризърч" са разработили стилно огледало, което може да дава от информация за времето до мнение за това кой костюм или вратовръзка би паснал на собственика му. Огледалото всъщност представлява сензорен дисплей с опция за контролиране на иконите и функциите чрез гласова команда. Специално пригодена камера улавя изображението, което позволява сканиране на изображението и даване на пълна информация за стоящия пред него. Огледалото може да изкара изображение на виртуална дреха или вратовръзка например като я съчетае с цвета или стила на обличане на собственика. Друга много важна опция е анализа на здравословното състояние.

Когато потребителя желае, може да получи пълна информация за моментното си състояние чрез графичен анализ показващ се на дисплея. Лавицата на огледалото също не е пренебрегната. Тя играе важна функционална роля. Когато върху нея бъде поставен вид лекарство например, огледалото веднага разчита етикета с наименованието и изкарва подробна информация за начина на употреба, дозирано количество и т.н.

Интересна е опцията за директна връзка с интернет мрежата. Докато потенциалния потребител извършва сутрешния си тоалет пред огледалото, може спокойно да следи информация за времето, пътния трафик или водещите за деня новини. Ако разбира се времето не стига и той закъснява, спокойно може да приближи своя смартфон до дисплея и цялата информация да бъде прехвърлена на телефона, за да може да бъде прочетена по късно в метрото по пътя към работата, или в офиса. Огледалото е така проектирано, че да може да поддържа постоянна връзка с интернет мрежата, като в това число влиза и опцията изпращане и получаване на електронна поща.

Подобна разработка от подобен тип е прототипът на прозрачен телевизор на дизайнера Майкъл Фрайб. Плосък, прозрачен и невидим, той внася усещане за ненаатрапчивост и сливане с интериора. Концептуалния модел представя съвсем нов подход с различен дизайн. В режим на готовност, телевизора е напълно прозрачно стъкло. Телевизора комбинира LCD с OLED технологиите, което позволява да се създаде непрозрачно изображение с наситени и богати цветове. Една от опциите, които се разработват при този вид телевизори е захранването чрез соларни батерии, което би го направило енергоефективен. Идейната концепция се състои в това, телевизора да черпи енергия от наличната светлина в стаята. Тъй като енергията, която изразходва

не е голяма, технологията е приложима и не е невъзможна. Освен функционална, неговата роля е и естетически издържана от дизайнерска гледна точка. Поради своята непрозрачност, телевизора действа ненатрапчиво и по-много добър начин подчертава интериора.

Концентрирането на вниманието на фирмите върху инвестиране в технологичното развитие на отделния продукт, неизбежно е довело до възникването на въпроса свързан с екологията и задоволяването по рационален и алтернативен начин на енергийните нужди на жилището.

Големите компании от различни сектори, прилагат различен подход към енергията на дома. Например фирми като Panasonic, Toshiba и LG, предвиждат потребителите да могат да контролират температурата, вентилацията и климатичната система в дома, също така кухненските уреди и осветлението, от своите смартфони или персонални компютри.

Интересен подход в това отношение има компанията Panasonic, която е разработила метод за наблюдение на електроенергия, газ и вода директно чрез телевизора.

Производителите непрестанно се стремят да подобряват ефективността на телевизорите и другите компютърни устройства, но всъщност нововъведенията в тази посока никога не са били така драстични както в последните години. За да се продължи наистина сериозно в тази посока и да бъде постигнат наистина добър резултат откъм значително подобрене на енергийната ефективност на дома, е нужно той да бъде разглеждан като цялостна система от свързани помежду си устройства.

Компанията "Дженеръл електрик" разработи свой модел на "цифров дом на бъдещето". Той е оборудван с "интелигентни" уреди, електрически устройства и специално разработената от компанията система за управление на енергията "Нуклеус".

Системата позволява на потребителите да следят по всяко време изразходваната от тях електроенергия като в същото време изчислява разходите в паричен еквивалент за период от няколко месеца, до няколко години напред във времето. Системата е разработена като много удобен съвременен софтуер, който може да бъде използван както чрез настолен домашен компютър, така и чрез използване от разстояние чрез инсталиране на смартфон.

Подобни системи улесняващи живота на потребителите вече се разработват като цялостна система за управление на дома, в така наречените "Умни къщи". С основна цел – улесняване живота на обитателите, жилището бива оборудвано с уреди, съобразени със съвременните иновации в новите технологии.

Технологията е измислена така че да помага, а не да усложнява боравенето с нея. В същото време е така приложена, че да не пречи на усещането за уют и комфорт в жилището.

В 21 век човекът трябва да наложи своята свободна воля и вместо роб на технологията, да стане неин господар. Това вече е абсолютно достижима цел, чрез системата "Умна къща". Системата позволява управление на всички функции в къщата чрез дистанционно управление. Нещо повече – има опция позволяваща контрол и управление от разстояние (например от офиса, близкото заведение или дори съседен град). Това включва опция за включване и изключване на отоплението, регулиране на температурата, регулиране на осветлението, автоматично отваряне и затваряне на прозорците, регулиране на функциите и отделните уреди в кухнята като дори се стигне до контрол на автоматичното спускане на завесите на прозорците.

Регулирането на кръга на осветлението се осъществява посредством светлинен регулатор. Системата за контрол на осветлението може да разпознава движение чрез специални сензори разположени в помещенията, което позволява автоматично му включване при влизане вътре. Друга опция на системата за контрол на осветлението е възможността за настройка на силата на осветлението, спрямо интензитета на навлизащата дневна светлина. Например ако потребителят реши да стане през ноща за да отиде до кухнята, сензорът може да включи слаб режим на осветлението предполагайки, че няма нужда от активно осветление.

Една от най важните задачи, които може да упражнява "умното осветление" е способността да предпазва домът от потенциални набези, когато в него няма никой. Системата позволява включване и изключване на осветлението на случаен интервал от време, което симулира присъствие на обитателите.

Друга опция на осветлението позволява избор между няколко различни режима-релакс режим, парти или работно осветление. Когато някой от

обитателите реши да гледа телевизия или слуша музика в спокойна атмосфера, може да превключи режим "релакс". Работата на осветлението в този режим се състои в намаляване на интензитета на осветлението, с цел пресъздаване на спокойна атмосфера. Обратно на този режим е поведението на парти и работното осветление. Като при парти – осветлението, то може да бъде синхронизирано с честотата на музиката, която звучи от уредбата.

Системата позволява контрол на температурата в отделните стаи от смартфон например. Още една позитивна черта е опцията за пестене на до 50 процента електроенергия през зимата и климатизация през лятото.

Съществуват два типа "умни къщи" – американски и европейски тип. Американския тип къща е насочен по-скоро към забавлението и прятното прекарване на времето в къщата, докато европейския тип, съчетава както функциите за забавление, така и опциите за пестене на електроенергия. В някои страни, като Испания например, такъв тип къщи се субсидират от държавата, защото са енергийно ефективни и икономични откъм електроенергия.

Удобството и комфорта чрез прилагането на новите технологии, започват да придобиват все по-първостепенно значение за обитателите на съвременното жилище.

В България тази нова технология започва да навлиза все повече, което е сигурен признак за адекватния ни напредък в технологично и икономически целесъобразно отношение. Като държава със съвременно мислене в това отношение, ясно декларираме както развитие в правилна посока, така и интелигентен и съвременен подход към проблеми от световен мащаб.

Библиография:

Design now, 2007, Charlotte & Peter Fiell

Taschen

ISBN:978-3-8228-5267-5

1000 new designs and where to find them,2006, Jennifer Hudson

Laurence King Publishing

ISBN:1-85669-466-6

арх.Томов А., сп."Жилища", 2010
Янева М., сп."Още за къщата", 10.2008
сп."Хай-ком", 09.2011
сп."Юмит", 05.2010

Интернет:

Garber, M.(31.08.2011) ."Meet the R&D Lab's latest: a proof of concept in the form of a "magic mirror." <http://www.niemanlab.org/2011/08/mirror-mirror-the-new-york-times-wants-to-serve-you-info-as-youre-brushing-your-teeth/> [посетен на 10.02.2012]

Hanlon, M. (26.06.2007). "The Kohler C3 Toilet Seat with remote control"
<http://www.gizmag.com/go/7514/> [посетен на 10.02.2012]

Kantharia, R. (15.01.2011). "A self-cleaning fridge concept"
<http://walyou.com/self-cleaning-refrigerator/> [посетен на 14.02.2012]

Crew, B.(08.12.2010). "GE Develops Nucleus Home Energy Management System"
<http://buildaroo.com/news/article/ge-nucleus-home-energy-management/> [посетен на 15.02.2012]

Bradley, B. (12.10.1991). "Smart House Closer To Graduation"
http://articles.chicagotribune.com/1991-10-12/news/9104020288_1_smart-house-wiring-pot-roast [посетен на 17.02.2012]

Hi-can [официален сайт]. Достъпен чрез <http://hi-can.com/gallery/index.html>
[посетен на 17.02.2012]